

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Obnova našega denarstva

Nič čudnega, če stojte danes v dobi krize go-
spodarska vprašanja v ospredju in se zanje zanima
vedno več ljudi, zlasti pa oni, ki nosijo bremena
krize. Že dolgo časa nismo toliko razpravljali o
gospodarskih vprašanjih kot prav sedaj. Pregledu-
jemo storjeno delo, iščemo napak in se pripravlja-
mo za boljše čase, iščemo izhodov vsepovsod.

Te dni smo imeli več gospodarskih zborovanj,
ki so zopet pokazala na aktualne potrebe našega
gospodarstva. Težko je najti nove besede o krizi
in njenih posameznih momentih, saj smo postali že
nekoliko apatični do mnogih novih pojavov, ki nas
vzmemirjajo. Vendar je prav, če se take stvari
stalno ponavljajo, kajti živimo v taki dobi, da nam
je absolutno potrebna popolnoma nova izgraditev
našega gospodarskega sistema, saj se je pokazalo,
koliko slabih strani se je pojavilo na njem.

Na vseh zborovanjih čujemo v prvi vrsti kri-
tiko. V gospodarskih stvarih, pa tudi drugod je
kritika naravnost življenjska potreba, brez katere
si izboljšanja sploh ne moremo misliti. Toda ta
kritika se večkrat ne dotika mnogih bistvenih
vprašanj, ker so košljiva radi nasprotstva posa-
meznih interesov. Mnogo je tudi drugih razlogov
za to, ki so večji del znani vsakomur. Pa še drugo
stvar bi radi omenili. Mnogo preveč včasih gleda-
mo v detajle in predlagamo posamezne ukrepe,
čeprav vemo, da korenini zlo drugod, in da tudi s
posameznimi ukrepi ne bomo dosti pomagali, če se
ne izvede osnovna linija, ki je za ureditev naših
gospodarskih razmer nujno potrebna.

Treba bo tudi v tem pogledu jasnosti, kajti to
je predpogoj za sanacijo naših gospodarskih razmer.

Pojavlja pa se še mnogo predlogov, ki jih pri-
poročajo posamezniki v različni s predlogi posa-
meznih stanov, odnosno interesnih skupin. Dočim
so predlogi interesnih skupin v marsičem razum-
ljivi, saj odgovarjajo interesom dotične skupine in
deloma tudi splošnim interesom, to ne velja v to-
liki meri za predloge posameznikov. Ti predlogi
so tako izrazito teoretičnega značaja, da se kaj
kmalu pokaže njih realna vrednost, oziroma ne-
vrednost. Zato nekaterih sploh ne moremo vzeti v
diskusijo zaradi njih neuporabnosti v danih razme-
rah. Drugačnja pa je stvar z nekaterimi predlogi,
ki zaslužijo vsa pozornost, kar dokazuje diskusija
o njih, katera jim ne more odrekati stvarnosti in
sprejemljivosti.

Kriza na denarnem trgu traja že poldrugeto leto
in nikjer ne vidimo konca, pač pa vsepovsod vedno
večji zastoj. Kajti ni problem samo sanacija raz-
mer, to se pravi mobilizacija sedaj zamrznjenih
terjatev in vlog, pač pa nas čaka važno delo, da
organiziramo denarni trg v bodoče tako, da bo od-
govarjal potrebam in bo naš kreditni sistem tako
močan, da bo prenašal tudi pretresljaje. Vsako da-
janje posojil je zastalo in to bo treba zopet spravi-
viti v tek. Ni pa mogoče najemati novih posojil,
dokler ne plačamo ali vsaj ne pokažemo dobre
volje plačevati stara posojila. Zato so razni mo-
ratoriji prinesli veliko škodo, ker so uničili vsako
kreditiranje.

Neštetokrat smo že naglašali, da se mora to
vprašanje premakniti z mrtve točke, to ponavlja
vsa naša javnost, pa vendar ni pravega odmeva.
To se da razlagati s tem, da je struktura našega
denarstva v raznih krajih naše države različna,
poleg tega nam je pa razvoj razmer zadnje čase
na denarnem trgu pokazal, da se je velik del pro-
meta obrnil k privilegiranim denarnim zavodom,
ki imajo znatne presežke za državno blagajno in
to dejstvo je za presojo razmer zelo značilno in
nam pove marsikaj. Ne smejo biti merodajni samo
taki interesi, kajti gre za milijarde ljudskih pri-
hrankov. Naš kreditni sistem je najožje zvezan z
vsem ostalim gospodarstvom in njegova propast
pomeni tudi propast ostalega gospodarstva. Zato
ne kaže odlašati in pripraviti je treba vse potrebno
za zgradbo novega kreditnega sistema, ki bo boljši
kot sedanji.

Poleg gospodarskih faktorjev ne smemo poza-
biti tudi splošnih, posebno pa psiholoških. Vse to
je v ozki zvezi in en sam napačen ukrep pomeni
škodo za ostale, ki ne morejo priti tako do veljave
kot bi prišli sicer. Zato je treba take stvari delati
previdno in z najboljšim strokovnim znanjem. Naj
zopet rabimo staro frazo o zaupanju, ki je temelj
vsega. Zaupanje pa se ne da doseči samo z admi-
nistrativnimi ukrepi, ne da se dekretirajo, nego je
rezultat dolgega in plodnosnega dela.

Pred velikimi nalogami stojijo danes odgovorni
činitelji. Mislimo z ozirom na dane razmere pred-
vsem na našo Narodno banko. Od načina njene
kreditne politike je odvisno vse. Kdor pozna raz-
mere, bo videl tudi vse težave, ponavljati pa bo
moral stalno zahtevo, da mora emisijska banka
delati na podlagi priznanih gospodarskih načel. Saj
ima v tem oziru izkušnje in zglede velikih emisij-
skih bank na svetu, katerih vodstva se zavedajo
svojih delikatnih nalog in bi se pri njih mogli vsega
naučiti, kar je potrebno.

H koncu naj omenjamo še prakso raznih odbo-
rov. Za vsako stvar imamo pri nas že odbore, saj
je naš organizacijski mehanizem skoraj že hiper-
trofično razvit. Tudi v gospodarskih stvarih so po-
trebni odbori, toda večkrat se zgodi, da ne pri-
dejo do besede oni, ki so najbolj poklicani bodisi
radi svojega strokovnega znanja ali drugih razlo-
gov. Z odbori se delikatni problemi ne rešujejo,
ampak se delajo samo negodni kompromisi. Teh
pa ne potrebujemo, ampak jasne linije gospodarske
politike. Oec.

Dunajska vremenska napoved: Toplo vre-
me bo trajalo samo malo časa, vreme bo spren-
menljivo in temperatura bo zopet padla. Nastopi-
li bodo zapadni in severozapadni vetrovi z
dežjem

Kaj pomenijo razgovori v Rimu?

Hitler naj opusti misel na Anschluss -

Italija hoče obdržati v
srednji Evropi inicija-
tivo v svojih rokah

Pariz, 12. aprila.

O namenu potovanja avstrijskega kanclerja
Dollfusa v Rim se slišijo najrazličnejše dom-
neve. Ne motimo se pa, če smo mnenja, da so v
Parizu o namenu dr. Dollfusa bolj poučeni
nego v katerikoli drugi državi. Če sodimo po
govoricah v tukajšnjih parlamentarnih krogih
in pa v redakcijah listov, ki so o mednarodni
politiki vedno zelo dobro poučeni, potem se nam
predstavlja poset dr. Dollfusa, ki je baje šel
v Rim samo zato, da ob svetem letu kot dober
katoličan napravi obisk pri papežu, v sledeči
luči:

Naj predstavlja Dollfuss svoj poset kakor
hoče, dejstvo je, da se bo v Rimu vršil med njim
in Mussolinijem ter med nemškima ministroma
Papenom in Göringom temeljit razgovor o
srednje-evropskih vprašanjih. Italijanski poslan-
nik v Berlinu je dal Hitlerju že pred mesecem
razumeti, da Italija absolutno ne želi Anschlusa
in da bi zato bilo bolje, ako Hitler ne bi
podpiral narodnega socializma v podonavski re-
publiki. Baje je Mussolini sporočil Hitlerju,
da ne bi mogel podpirati Nemčije v vzhodnem
vprašanju, to je, da bi Italija Nemčijo pustila
samo v konfliktu s Poljsko, ako bi Nemčija
hotela anektirati Avstrijo s pomočjo kakšnega
nacionalno-socialističnega puča. Na drugi strani
pa Hitler še danes ne ve, kako naj bi se od-
ločil, ali naj iz mednarodno-političnih razlogov
Avstrijo pusti pri miru, ali pa naj sledi prit-
tisku svoje lastne stranke, ki hoče Anschluss
revolucionarnim potom izsiliti.

Italija je začela novo taktiko?

Mussolini se ne želi preveč vezati na Nemčijo -

Papen pa bi rad Italijo po-
polnoma ločil od Francije

Zanimivo je, kaj piše oficijozni pariški
»Temps« o potovanju podkanclerja Papena.
»Temps« pravi: »Odnosaji med Nemčijo in Ita-
lijo so izvrstni in naravnost intimni. Kljub
temu pa se Nemčija boji, da se ne bi Italija
spustila v pogajanja s Francijo, da zagotovi
vsaj nekaj uspeha Mussolinijevemu načrtu o
ureditvi v Evropi. Papen se v Rimu trudi, da bi
Italija vztrajala na svojem načrtu in da se ne
bi spustila s Francijo v pogajanja, ker se boji,
da bi v tem slučaju Mussolini privolil v take
izpremembe svojega načrta, ki bi ne odgovarjal
nemškemu interesom in željam. Duce bi seveda

rad dosegel revizijo mirovnih pogojev, kar bi
pomenilo zanj tudi velik porast njegovega pre-
stiža in prestiža fašistične Italije sploh, je pa
preveč previden, da se ne bi zadovoljil tudi z
manjšim uspehom svojega načrta, mesto da ri-
skira velik diplomatičen poraz, če bi s trdovrat-
nim vztrajanjem na svojem stališču svoj načrt
popolnoma pokopal. Mussolini je sicer velik
prijatelj Nemčije, ni pa prevelik prijatelj nem-
škega generalnega štaba, ki je danes dejanski
voditelj nemške zunanje politike in ki steguje
svoje roke tudi po srednji Evropi oziroma po
Avstriji, kar Mussoliniju nikakor ni všeč.

Dollussovo potovanje čedalje bolj skrivnostno

Senzacionalna ugibanja
dunajskih listov

Rim, 12. apr. tg. Danes dopoldne je Mussolini
sprejel avstrijskega kanclerja dr. Dollfusa. Jutri
pa bo dr. Dollfuss sprejet pri papežu.

»Messagero« piše ob tej priložnosti: »Nedvomno
je, da je potoval avstrijski kancler dr. Dollfuss v
Rim v trenutku, ki je prav posebno odločilen za
življenje Avstrije.«

Kar se tiče dunajskih listov, »Reichspost« še
vedno trdi, da Dollussovo potovanje nima nobenih
političnih namenov. »Arbeiter Zeitung« pa svari
ponovno pred vabami silnih zveznih sistemov, ka-
krsen je na eni strani sistem Francije s Poljsko in
Malo zvezo, na drugi strani pa fašistični blok
Nemčije, Italije in Madjarske. Vojna nevarnost v
Evropi je povečana radi položaja na vzhodu, ker

Poljska misli, da je za obračunavanje z Nemčijo
pravi čas sedaj, ko je Rusija radi svojih velikih
gospodarskih težkoč oslabiljena in ogrožena na
Daljnem Vzhodu po Japonski. List pravi, da ob-
stoja tudi nevarnost avstro-ogrškega legitimizma
pod varstvom Italije, ki hoče iztrgati Hrvaško od
Jugoslavije in jo priključiti novi manjši monarhiji.

Narodnosocialistična »Deutsch-österreichische
Tagesszeitung« pravi v članku, ki je močno cenzu-
riran, da je dr. Dollfuss samo zastopnik onih sil v
Avstriji, ki so prijazne Nemčiji in ki hočejo pustiti
Avstrijo samo kot vmesno državo in kot »Aul-
marschgebiet«. Kolikor tudi cenimo fašistično Ita-
lijo, pravi ta list, ji vendar ne smemo slediti na
njenih napačnih potih.

Mussolini se je premislil Noče radi Nemčije prelomiti s Francijo

Pariz, 12. apr. tg. Kakor sodi »Petit Parisien«,
se je sedaj težiče razgovorov o paktu četvorice
zopet preneslo v Rim. List pravi, da se Mussolini
z vsjo vneto bavi s težko nalogo, da bi spraval v
sklad na eni strani nemško tezo, na drugi strani
pa francosko in angleško tezo. To je glavni namen
njegovih sestankov z Göringom in Papenom. Pri
tem bo Mussolini obenem porabil priliko, da bo
prav jasno povedal Nemčiji svoje mnenje o pro-
blemu avstrijskega Anschlusa. Ni samo slučaj, da
je prišel sedaj v Rim tudi avstrijski kancler dr.
Dollfuss, ker je on protiutež proti Göringju, Pertii-

nax pravi: »Echo de Paris«, da je nevarnost pak-
ta četvorice in revizije pogojev najbrž že odstra-
njena. Mussolini sedaj sam sebe graja, da je s svo-
jimi napadi na Malo antanto le okrepil njen polo-
žaj in da je Franciji sam dokazal, da mora ostati
zvesta svojim zaveznikom.

Rimski pakt je zatoni

London, 12. apr. tg. Čeprav tekst francoske
spomenice o paktu starih veselil se ni bil objav-
ljen, je vendar angleški tisk zelo dobro informiran
o vsebini francoskega odgovora. Večina listov iz-
javlja, da je s tem, ker je Francija ta pakt postavi-
la v okvir pakta Zveze narodov, njen položaj
zelo okrepljen in ima francoska vlada lahko stali-
šče. Tudi konservativni tisk povdarja, da je vpra-
šanje revizije pogojev, ki sta ga stavila na dnevni

red MacDonald in Mussolini, stvar, ki resno ogroža
mir v Evropi. Liberalni tisk odkrito pravi, da bi se
miru najbolj koristilo, če bi predlagani pakt starih
zapadnih veselil enostavno pozabili. Splošno se
opaža, da je zanimanje vse angleške javnosti tren-
utno obrabeno proti Washingtonu in da je javnost
Mussolinijev načrt že pozabila

Avstrija je odločno proti Hitlerju

Dunaj, 12. aprila. tg. Grški škofijski ordi-
narijat je obvestil župnijske urade na štajer-
skem, naj odklonijo vse prošnje narodnih so-
cialistov, da bi na rojstni dan nemškega držav-
nega kanclerja Hitlerja smeli narodni sociali-
sti prisostvovati službi božji v svojih unifor-
mah. Ker se cerkvena opravila ne smejo izrab-
ljati za strankarsko-politične manifestacije, niti
se ne smejo verniki drugačnega političnega pre-
pričanja dražiti k odporu.

Demanti o paktu MA z Rusijo

Praga, 12. aprila. AA. Uradno se demantira
vest nekega inozemskega lista, da bi bilo v krat-
kem pričakovati sklenitve pakta o nenapadanju
med Malo antanto in Sovjetsko Rusijo, češ da te
vprašanje ni aktualno.

Komunistični mandati v Bolgariji razveljavljeni

Sofija, 12. aprila. AA. Sobjranje je danes do-
poldne nadaljevalo razpravo o razveljavitvi ma-
ndatov poslancev delavske stranke, ki se je začela
včeraj popoldne ob 16 in je trajala do polnoči.

Debatu sta danes zaključila s svojima govo-
roma pravosodni minister Kačakov in predsednik
vlade Nikola Mušanov. Izjavila sta, da je razvelja-
vitev mandatov poslancev delavske stranke na
podlagi čl. 20 zakona o zaščiti države prvi vladni
ukrep v boju zoper komunistično nevarnost v Bol-
gariji. Če bi se pozneje pokazala potreba, se bo
vlada obrnila na kasacijsko sodišče in razpustila
tudi delavsko stranko kot tako.

Predlog vlade za razveljavljanje mandatov de-
lavske stranke je prišel na glasovanje ob 13.30 in
ga je sobranje sprejelo z velikansko večino. Skup-
no je razveljavljenih 29 mandatov.

Izključeni poslanci delavske stranke so zapu-
stili dvorano sobranja s prepevanjem internaci-
jonalne.

Okoli poslopja parlamenta je policija včeraj tu
danes postavila močno stražo, da prepreči more-
bitne incidente. Do incidentov pa ni prišlo.

Nemška znanost se nacionalizira

Berlin, 12. aprila. Z. Danes se bo vršila tukaj
konferenca rektorjev vseh nemških visokih šol, na
kateri bo hočejo izvršiti takozvano sizenacjenje, to je,
da zasedejo vsa mesta na visokih šolah narodni
socialisti, kar bi odgovarjalo tudi rezultatu volitev.
Enako stopi danes v veljavo novi dijaški zakon v
Prusiji, ki ni izdelan na principu državljanstva,
temveč na principu narodnosti.

Vlada CSR proti narodnim socialistom

Praga, 12. apr. l. Vse kaže, da namerava če-
škoslovaška vlada razpustiti nemško narodno-
socialistično stranko na Češkoslovaškem. Narodno-
socialistična stranka pa je v zadnjem času izvršila
že toliko napadov na demokratični pravni red, da
bo vlada prisiljena, ukreniti nekaj v obrambo
države.

Jugoslavija na milanskem velesejmu

Milan, 12. aprila. AA. Danes so tu svečano
otvorili mednarodni velesejmi. Na velesejmu je
zastopana tudi kraljevina Jugoslavija s posebnim
nacionalnim paviljonom, ki letos s svojo zuna-
njostjo in ureditvijo zbuja posebno pozornost. Ve-
lesejmi je svečano otvoril italijanski finančni mi-
nister Jung. Uradna zastopnika kraljevine Jugo-
slavije pri otvoritvi sta bila generalni konzul dr.
Svečislav Predić in svetnik trgovinskega minist-
stva Jaša Grgašević.

Grčija v velikih stiskah

Zeneva, 12. aprila. AA. Grška vlada je prosila
Društvo narodov, naj odpošlje v Grčijo komisijo
strokovnjakov, da prouči finančni položaj. Grška
vlada smatra, da bo delo take komisije omogočilo
boljše javne finance in tudi olajšalo pogajanja z
inozemskimi upniki Grčije.

D'Annunzio skrbi za samoreklamo

London, 12. apr. Z. »Daily Express« objavlja
danes senzacionalno vest iz Milana, da je umrl
laški pesnik Gabriele d'Annunzio. List piše, da
d'Annunzio smrt drži v tajnosti, ker je pesnik
želel v svoji oporoki, da spravijo njegovo truplo za
mesec dni v mavzolej v Gardoni in šele tedaj spo-
ročijo svetu njegovo smrt. Ta vest angleških listov
je bila pozneje demantirana. Javljajo namreč, da
je včeraj d'Annunzio v Gardoni sprejel 200 mad-
jarskih izletnikov.

palmira

kopalno milo je
parfimirano s pravim
cvetličnim sokom.

Pod geslom: Azija Azijcem!

Obnovi naj se velika država Džingiskana -

Prvi udarec je namenjen Rusiji

Mandžurska vlada pretrgala zvezo med Rusijo in Vladivostokom

Is Harbina prihaja vest z datumom 10. aprila, da je mandžurska država, ki se vedno bolj utrjuje, pridružila sebi provinco Cingan, to je severozapadni kot Mandžurije, kjer se kot nadaljevanje ruske trans-sibirske železnice značaja pri postaji Mančuli takozvana CER, vzhodno-kitajska železnica, ki se od Mančulija do Pogrančne tik pred Vladivostokom slejkoprej nahaja pod mešano rusko-kitajsko upravo, kateri stoji na čelu ruski ravatelj v Harbinu. Takoj potem, ko je mandžurska vlada, za katero seveda stoji Japonska, anektirala to pokrajino, v kateri prebivajo takozvani selonski Mongoli, je pri postaji Mančuli dala odviti tračnice, tako, da je sedaj zveza med Sibirijo in Port Arthurjem pretrgana. Mandžurska vlada je storila to zato, ker je ruski generalni ravatelj CER-a odpravil v Rusijo 100 lokomotiv in 4000 vagonov vzhodnokitajske železnice, ki jih mandžurska vlada zahteva nazaj obenem z 4 milijoni zlatih rubljev letarine oziroma odškodnine. To je jako resna zadeva, ki bi mogla vesti do nevarnega konflikta med Japonsko in evropsko Rusijo, ki se pa bo najbrže mirno preračala, ker se sovjetska vlada, ki mora računati s kontrarevolucijo, vojski z Japonsko na vsak način hoče izogniti. Pogajanja pa bodo gotovo dolgotrajna, kajti namen Mandžurije oziroma Japonske je Rusijo od uprave CER-a sploh odstraniti, v kar pa bodo sovjeti težko privolili, ker je potem ogroženo vse rusko pacifiško Pomorje.

Provinca za provinco

Aneksija provinc Cingan, koje prebivalstvo, kakor se mora rešiti na ljubo ugotoviti, je z veselijem sprejelo mandžursko suvereniteto, ker je tako rešeno strašna kerupcija in anarhija kitajskega režima, ne bi sama na sebi pomenila nobe-

nega presenetljivega dogodka, ako ne bi bila v zvezi z nadaljnimi političnimi nameni Japonske. Japonska ima namreč namen osnovati veliko mongolsko vmesno državo, ki bi popolnoma odrezala Rusijo od Kitaja. Ta država bi bila ena največjih na svetu. Segala bi namreč od Pamirske planote na zapadu do Rumenegega morja na vzhodu in od Bajkalskega jezera na severu do reke Hvaungo na jugu. Merila bi 2.307.000 kvadr. km z nekako 3 in pol milijona prebivalcev. Po svojem naravnem bogastvu slasti na rudah, premogu in petroleju, bi mogla po svojih rodovitnih pokrajinah izvesti pušča Gobi, služiti za naseljevanje. Od kitajske Mongolije so si Japonci v imenu Mandžurije že prisvojili provinco Džehol. Sedaj pa se je, kakor poročajo zadnji brzjavci, začela japonska ofenziva iz Džehola napram Pekingu in cilj te akcije ni noben drugi, kakor da Japonci anektirajo veliko provinco Čakar, ki meji na Džehol in od katere bo potem mogoče prodreti dalje proti zapadu v notranost Mongolije.

Vstaja proti Kitaju v Turkestanu

Obenem pa se vršijo na skrajnem zapadu kitajske Mongolije, to je v takozvanem kitajskem Turkestanu, ki nosi kitajsko ime provinca Sinčun, dogodki, ki kažejo na to, da japonski vpliv sega tudi že v zapadni kot Mongolije. V tej provinci so se namreč uprli Mongoli in odnotna mnogoštevilna muslimanska plemena ter že z mnogih krajev zapadili kitajske upravilke. Veliko trgovsko središče Kašgar je že v posesti mongolskih upornikov, ki korakajo s svojimi glavnemu mestu Sinčana, Uramči. Položaj v Sinčanu je zapleten še po tem, da upornike obenem podpira Anglija, ki ne želi, da bi kitajski Turkestan prišel kedaj pod oblast sovjetske Rusije, ki ima z njim najvažnejše trgovske stike, kateri se izražajo danes v številki 60 do 70 milijonov zlatih rubljev na leto v ruski trgovski bilanci. Angleži, ki so se že polastili kitaj-

skega Tibeta, zaradi Indije ne marajo, da bi ruska meja šla ob Tibetu, ampak želijo, da bi Sinčun postal neodvisna mongolska provinca.

Interesi sovjetske Rusije, ki se je po vojni stabilnila že v severni ali takozvani zunanji Mongoliji z glavnim mestom Ulanbatorjem (Urga), kjer vlada sovjetom prijazni mongolski proletarski režim, in ki je skoro popolnoma spravila pod svoj vpliv tudi severovzhodno mongolsko provinco Kobdo ali takozvano Cungarijo, so po teh japonsko-angelskih akcijah tembolj ogroženi, ker so Japonci podmirali sovjetom prijazni režim tudi že v Urgi. Ker so Japonci na tem, da zasedejo važno mesto Kalgar severozapadno od Pekinga, bo v kratkem zaprta cesta, ki vodi iz Pekinga skozi vzhodno in severno Mongolijo v Vrhnejudinsk oziroma v Irkutsk. Na ta način bo preprečen ne samo trgovski promet med Rusijo in Kitajem po kopni poti, ampak tudi pošiljatve orožja, ki vedno prihajajo iz Rusije v Kitaj v pomoč kitajskim komunistom.

Tudi severni Kitaj izgubljen

Japonci so pridobili mongolske poglavarje za ta svoj našt za lansko leto. Mongolija je za Kitaj, ki je to deželo samo z izterjevanjem davčin po koruptnih guvernerjih in napol boljševidskih generalih samo nečuvno izmuzgaval, za vedno izgubljena. Anglija in Francija japonske namere v Mongoliji tajno vseskozi podpirata in Zveza narodov proti temu absolutno nič ne bo mogla storiti. Pekin je že popolnoma evakuiran, pa tudi nankajska vlada je najvažnejše dokumente in državni zaklad spravila v bivšo kitajsko prestolnico Lojan. Govori se, da je veliko kitajskih generalov, ki so itak že Džehol Japoncem prodali, pripravljenih Japoncem izdati tudi severni Kitaj, da se potem osnuje velika mongolsko-japonsko-kitajska zveza, ki si bo vzela za gesto: Azija Azijatom!

šega tako pretzkušenega ljudstva obrnil k dobremu, naj bi odstranil sovraštvo in neslogo ter naj bi mu zopet podelil mir in enotnost, blaginjo in svobodo ter mesto med drugimi narodi na svetu, ki mu gre.»

Audijence pri papežu

Vatikan, 12. aprila. AA. Danes dopoldne je papež sprejel Papna in Göringa. Papen je prišel v spremstvu svoje žene in z ovrnatikom papeževga tajnega komornika. Papež ju je takoj sprejel. Göring in njegov adjutant Köllner sta prispela ob 10.45 v avtomobilu, ki je imel italijanske in hitlerjevske zastave.

Po audijenci pri papežu je Papen konferiral s kardinalom Pacellijem. Govorila sta o vprašanjih, ki zadevajo tako hitlerjevsko vlado kakor sveto stolico, zlasti o konkordatu.

Avstrijski poslanik o namerah avstrijske vlade

Belgrad, 12. apr. 1. Tukajšnji avstrijski poslanik dr. Plönies je dal prestolnikemu časopisu danes izjavo glede zadnjih dogodkov v Avstriji, v kateri je zanikal kot neresne vesti, ki so se v zadnjem času širile o naši sosedih. Dr. Plönies je rekel, da je treba poudariti, da sedanja avstrijska vlada odgovarja volji vsega avstrijskega naroda. Sedanja avstrijska vlada dela z vsemi silami na to, da ublaži posledice gospodarske krize, ki je zajela vsa Evropa, in da preskrbi narodu delo in kruh. Že od svojega nastopa dalje je sedanja avstrijska vlada naglašala, da smatra za svojo glavno nalogo, da prične resno borbo proti gospodarski krizi ter da se mora tej nalogi podrediti vse ostalo. Vlada je na gospodarskem polju izvršila že številne re-

Važna angleško-ruska aiera

Začetek procesa proti angleškemu inženjerjem -

London, 12. apr. AA. Danes se je pričela razprava proti obtoženim angleškim inženjerjem v Moskvi. Obtoženci so zasedli z rdečim blagom pogrnjene zatožne klopi, okrog katerih je postavljen oddelek sovjetskih vojakov z nasajenimi bajoneti. Na zatožni klopi je šest ruskih inženjerjev in 11 sovjetskih državljanskih. Med obtoženci je tudi 37 letna tavnica Meitrovickersova družba, ruska državljanka. Sodnemu dvoru predseduje sodnik Vasilij Ulrih. Uvodoma je predsednik ugotovil identiteto, na kar je pričel tajnik čitati 77 strani dolgo obtožnico pred mikrofonom.

Obtožnica navaja proti obtožencem, da so pridobivali vodilno in pomožno osebe v raznih električnih postajah za protirevolucionarno delovanje, da so skušali izpodkopati sovjetsko industrijo in sovjetsko državo, da so zbirali in izkoriščali proti sovjetski državi vojaške in državne tajnosti in da so skušali poškodovati državne električne naprave.

Sovjetska obtožnica se v glavnem opira na razna priznanja, ki so jih iztislili iz obtožencev. Najvažnejše so izpovedi angleškega inženjerja MacDonalda, ki obtožuje samega sebe in druge obtožence. MacDonald je edini, s katerim dozdaj uradniki angleškega poslanništva niso mogli govoriti.

Iz podatkov najnovejše Bele knjige izhaja, da MacDonald ni mogel pogledati glavnemu obtožencu Thorntonu pred preiskovalnim sodnikom v oči in mu v obraz ponoviti svojih obtožb in priznanj. Thornton se je moral vseliti in mu pokazati hrbet, kakor je šele MacDonald ponovil svoje obtožbe. Videlo se je, da izpoveduje MacDonald pod pritiskom.

Uradniki angleškega poslanništva bodo prisostvovali vsaj razpravi in bodo dnevno poročali v London.

»Times« smatra, da so sovjetska oblastva ves ta proces vzprizorila, da pomirijo rusko javnost, ki je z razvojem in z neuspehi sovjetske industrije silno nezadovoljna. Načini, ki se jih poslužuje ruska oblastva, kakor so na pr. razna priznanja, so najboljši dokaz za nasilje, ki vlada v Rusiji.

Drobne vesti

London, 12. aprila. AA. Statistika cestnih nesreč v Angliji, Walesu in na Škotskem leta 1932. navaja 6077 mrtvih in 206.450 ranjenih.

Capetown, 12. aprila. AA. Zveza brusilcev demantov je sklenila, da 21. 4. m. vse brusilnice demantov ustavijo delo.

Pariz, 12. aprila. AA. Iz Rima poročajo, da tam najkategoričneje demantirajo vest, ki se je razširila v inozemstvu, da bi bil pesnik Gabriele d'Annunzio umrl.

Washington, 12. aprila. AA. Odbor za spota in sredstva poslanske zbornice bo danes razpravjal o zakonskem načrtu kalifornijskega poslanca Leaja, ki je predlagal, naj se dovoli tudi pridelovanje in prodajanje vin z 10 stopinjami alkohola.

Zagrebska vremenska napoved: Zelo oblačno, v zahodnih krajih bo naibje deževalo. Temperatura zmerne.

Zahteve zagrebških gospodarskih krogov

Tudi zagrebški gospodarski krogi iščejo izhoda iz sedanje težke gospodarske krize in se sestajajo na zborovanjih, da razpravljajo o vseh aktualnih problemih. V torek se je tudi v Zagrebu vršilo zborovanje gospodarskih krogov, na katerem so bili pričutani razni referati: bank, trgovcev, borze, industrije, obrtnikov, inženjerjev itd.

Na zborovanju je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri med drugim zahtevajo stvoritev novih denarnih sredstev za oživiljenje imobiliziranega gospodarstva. Narodna banka naj izpremeni svojo kreditno politiko v tem smislu, da vpoštevata vse pokrajine v državi. Z najnejenjnejšimi ukrepi naj se nastopi priti tezaviranju.

Predvsem je treba rešiti vprašanje normalizacije kreditnega trga in vprašanje imobilizacije zamrznjenih terjatev pri denarnih zavodih. Dosedanji ukrepi (zakon o zaščiti kmeta itd.) ne rešujejo tega problema ter so za dalj časa nevdržni.

Ne sme se dopustiti začeti enega stanu na škodo drugega, kot je bilo to doslej. Obrestno mero je treba četudi z zakonom znižati z ozirom na izpremenjene gospodarske razmere. Tu naj bodo vzgled privilegirani denarni zavodi. Vkljub vsem tekočim drž. financ se morajo izločiti ona bremena, ki ubijajo gospodarsko delo (zuljanje hisnega davka na nove zgradbe). Isto je treba izvesti pri banovinskih in obinskih proračunih.

Gospodarstveniki pravijo, da je bil dosedanji način reševanja gospodarskih vprašanj v naši državi neuspešen. Zato je treba sodelovanja gospodarskih krogov z vlado, saj so predlogi gospodarstva uvaževani le deloma. Takoj je treba sklicati gospodarski svet ali pa na drug način ustvariti stalno konzultacijo predstavnikov nar. gospodarstva in organizirati odbor strokovnjakov, katerih sejam naj bi prisostvovali gospodarski ministri.

Proces proti vieoderuhom

Belgrad, 12. apr. 1. Kakor smo že včeraj poročali, je tukajšnji državni pravdnik uvedel postopanje proti oderuhu Tasiću, ki je zahteval za posojila nezasišano visoke obresti (120%). Sedaj je državno pravdnništvo naperilo tožbo še proti ruskemu odvjetniku Brojakovskemu, kateremu očita obtožnica, da je za posojila, ki jih je dajal podjetniku Šmerovu v višini 34.000 Din, zahteval mesečno 22% obresti, kar znese letno 260%. Na drugo posojilo, ki ga je dal istemu podjetniku v višini 50.000 Din, mu je moral plačati 11.000 Din obresti, kar znaša letno tudi 260%. Za tretje posojilo, ki ga je najel Šmerov od Brojakovskega v znesku 33.000 Din, mu je slednji zaračunal 22% mesečnih obresti. Ta odvjetnik je dal nadalje posojilo tudi šetu restavracije »Ruska lira« v višini 3000 Din pod pogojem, da mu plača mesečno 20% obresti. Mehaniku Tolkanoviču pa je posodil leta 1926 in 1927 manjše zneske, za katere mu je moral plačati 100% mesečnih obresti ali letno 1200%. Še značilnejši je slučaj z ing. Ostroskojevičem, ki je od omenjenega odvjetnika prošil in dobil 27. septembra 1930 posojilo v višini 17.000 Din z rokom do 11. oktobra 1930, to je za 15 dni, za kar mu je moral inženjer plačati 264% obresti. Isti inženjer je vzel meseca oktobra 1930 na priznanico od tega odvjetnika 1200 Din, po treh dneh pa mu je moral na izposojeno vsoto za obresti plačati 200 Din, kar znaša 300% mesečnih obresti ali letnih 3600%.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. apr. 1. Premeščen je dr. Matija Lavrenčić, starešina okrajnega sodišča v Kočevju, k okrajnemu sodišču v Žužemberku. Za starešino okrajnega sodišča v Kočevju je postavljen dr. Fran Česaček, sodnik v Kočevju. Dosedanji starešina okrajnega sodišča v Žužemberku Gustav Gale je upokojen. Za notarja v Marepbergu je postavljen Karel Gajšek, narodni poslanec in notar v Kranjski gori. Za notarja v Kranjski gori je imenovan dr. Fran Penko, dosedanji notarski kandidat v Marepbergu.

Belgrad, 12. aprila 1. Za ekonomia državne bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani je postavljen v 7. pol. skup. Alojzij Turk, ekonom iste bolnišnice v 8. pol. skup. — V območju belgrajskega železniškega ravateljstva so napredovali v 9. pol. skup. za prometne uradnike: Stanislav Dobovišek, Maks Ljubša, Vladislav Novak, Leopold Prosen, Josip Bitenc, Ivan Lukašček, Anton Lukman in Ivan Tofant, dosedanji uradniški pripravniki. Za tehničnega uradnika je postavljen Anton Pič. — Za pomožnega strojevodjo je postavljen Alojz Fras.

Belgrad, 12. apr. 1. 77. distrikt jugoslovanskega Rotary kluba bo imel v Belgradu 6. in 7. maja svoj kongres, na katerem bo izvoljen novi guverner jugoslovanskega distrikta.

Belgrad, 12. apr. 1. Radi ostavke, ki jo je podal na svoje dosedanje ravnateljsko mesto pri belgrajski radio postaji dosedanji ravnatelj, je imenovan za njegovega namestnika Danilo Kalsiatović, armadni general v pokoju.

Izletniški vlak

V ponedeljek, dne 17. aprila 1933 vozi ob ugodnem vremenu na progi Ljubljana gl. kol. — Rateče-Planica—Bistrica-Boh. jezero izletniški vlak šte. 920 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 5.10 in prihodom v Rateče-Planica ob 8.16 ter v Bistrico-Boh. jezero ob 8.15. V obratni smeri vozi isti dan izletniški vlak šte. 917 II. del z odhodom iz Rateče-Planica ob 18.40 in iz Bistrice-Boh. jezero ob 18.25 ter prihodom v Ljubljano gl. kol. ob ca 21.00.

Odprte planinske kočje

V Triglavskem pogorju bodo v velikonočnih praznikih odprte in oskrbovane naslednje kočje in domovi: Triglavski dom na Kredarici, Staničeva kočja in kočja pri Sedmerih jezerih; za silo bo oskrbovana tudi Vodnikova kočja. — Snežne in vremenske prilike so prav ugodne. Pota do koč so zgažena in markirana. Ugodno za smučarske ture!

Malarjeva kočja pod Črno prstjo bo odprta in za silo oskrbovana od 15. do 17. aprila.

V Karavankah: Prešernova kočja na Stolu bo za velikonočne praznike odprta in za silo oskrbovana.

Kamniški planine: Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Kravcu in Koča na Veliki planini so stalno oskrbovani. Na Veliki planini je snega še dovolj za smučanje, zlasti v Tihli dolini in v bližnjih gozdovih; sneg je jutraj zmrznjen, pozneje pa zrna, tako da je smuka še prav ugodna. Vremensko poročilo z dne 11. aprila: Temperatura — 5, oblačno, severovzhodnik.

Savinjska podružnica SPD v Celju sporoča, da bo Kočbekov dom na Korošici od 14. aprila dalje odprt in stalno oskrbovan. Pot iz Luč je markirana z novo zimsko markacijo. Snežne razmere so ugodne. Prav tako bo odprt in za silo oskrbovan Frischautov dom na Okretlju, kjer je dovolj idealnega terena za smučanje. Dom bo odprt tudi vsako soboto in nedeljo ob lepem vremenu.

Von Papen nima v Vatikanu lahkega stališča

Sveta stolica ne bo zapustila centruma

Pariz, 12. apr. Naravno, da tukajšnji politični krogi posvečajo veliko pozornost obisku nemških ministrov v Rimu. Razen političnega pomena teh obiskov pa vzbujajo pozornost tudi misija Papena, v kolikor se tiče cerkvene politike. Von Papen ni samo na tem, da bi pripravil ugodna tla za sklenitev novega konkordata med Vatikanom in Nemčijo; ta naj bi nadomestil dosedanji konkordate s posameznimi nemškimi deželami, ki so bili v trenutku, ko je Hitler z imenovanjem državnih namestnikov dejansko odpravil avtonomijo nemških dežel, mnogo zgubil na svoji veljavnosti. Nekdanji centumaš von Papen bi rad s tem svojim obiskom ustregel tudi svojim osebnim ambicijam.

Von Papen je bil tisti, ki je skušal zrniti disciplino v centru in ki je tudi z intrigami na Hindenburgovi dvoru vrgel kanclerja Brüninga. Že kot kancler je Papen skušal pritegniti na svojo stran nacionalistično usmerjeno strujo v centru in tako zmanjšati vpliv dr. Brüninga in prelata Kaasa. Vendar se mu ti poskusi niso posrečili. Von Papen je prepričan, da je zdaj nastopil trenutek, ko bi lahko organiziral v Nemčiji nekako katoliško nacionalno stranko, katere naloga bi ne bila samo ta, da podpira Hitlerjev režim, temveč tudi, da krije von Papena, ki dejansko nima lastnih volivcev za seboj, tudi proti Hitlerju. Nikakega dvoma ni, da postaja pozicija vicekanclerja, kakor tudi pozicija ministra Hubenberga v Hitlerjevem »revolucionarnem kabinetu« čedalje slabša. Papen je tudi našel že ime, ki naj bi ga nosila njegova nova katoliška stranka: »Križ in orle« naj bi bilo njeno geslo.

Po informacijah »Temps« pa položaj von Papena v vatikanskih krogih ni poseben dober, ker Vatikan, ki je stalno podpiral centrum, ni pozabil na vlogo, ki jo je igral von Papen, to je na njegove intrige proti kanclerju Brüningu. Nikakor ni verjetno, da bi Vatikan na katerikoli način dezaviral izkušene in požrtvovalne voditelje centra kakor so Brüning, Kaas in Wirth. Zato ni nikakor verjetno, da bi v Vatikanu podprli katerekoli načrte, ki jih ima von Papen proti centru samemu. Čeprav meni »Echo de Paris«, da so von Papenove želje našle precej razumevanja pri državnem tajniku Pacelliju, nekdanjem nunciju v Berlinu. Vatikan tudi nima nikakega posebnega interesa, da bi v kateremkoli pogledu pri sklepanju morebitnega konkordata prevzel popuščal Hitlerju, ker tvorijo nemški katoličani v Nemčiji manjšino in ker niso na tapetu med Vatikanom in Nemčijo tako važna vprašanja, kakor je n. pr. bilo rimsko vprašanje, ki je bilo rešeno z lateranskim pogodbo. Sploh je razmerje med Vatikanom in Berlinom vse drugačno, kakor je bilo razmerje med Vatikanom in fasišistično Italijo, ko se je sklepal konkordat z Italijo.

Pogajanja, ki jih vodi von Papen, so silno delikatna tudi radi tega, ker še vedno ni v načetu preklicana obsodba hitlerizma in njegovih naukov, ki so jih izrekli nemški škofje. To priča tudi demant, ki ga je pričel »Osservatore Romano«. Vatikansko glasilo je namreč izrecno podčrtalo, da niso nemški škofje v Fuldi umaknili svoje obsodbe, pa če da so samo sklenili, naj se trenutno, to je samo začasno ne izvaja. Vatikan ima torej še vedno popolnoma proste roke, ker lahko škofje vsak trenutek obsodbo zopet uveljavijo.

Nemški škofi se niso pomirili s Hitlerjevo politiko

Berlin, 12. aprila. Poročilo, ki so ga pravkar objavili v katoliških listih porenski škofje po svojem sestanku v Kölnu, je zanimivo tudi v svojih podrobnostih, ker vsebuje obsodbo Hitlerjeve notranje politike. Škofje pravijo: »V Kölnu zbrani nadpastirji se obračajo po katoliškem tisku na duhovnike svojih škofij — ker ni bilo mogoče najti radi najnosti druge poti za objavo njihove želje — s prošnjo, naj